

Miljø- og
Fødevareministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2019-22476
Den 17. december 2019

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 165 (MOF alm. del) stillet 20. november efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Spørgsmål nr. 165

”Vil ministeren redegøre for en aktuel sag fra Vejle Kommune, hvor forekomsten af malakitgrønt i sedimentet m.v. ved en opstemning i Vejle Ådal fører til en kontinuerlig nedstrøms forurening af dambrugsfisk og vilde fisk og gør dem uegnede til human konsum? Vil det – i lyset af at EU’s referencepunkt for tiltag for malakitgrønt og dets metabolitter er sænket fra 2 µg/kg til 0,5 µg/kg – være et problem, der består i årevis, hvis der ikke foretages en oprensning?”

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Fødevarestyrelsen, som oplyser følgende:

”I 2016 modtog Fødevarestyrelsen en melding fra de Nederlandske myndigheder om, at der var påvist malakitgrønt i ørred fra Danmark i koncentrationer over det tilladte niveau. Spørging viste, at der var et ulovligt indhold af malakitgrønt i fisk fra et dambrug beliggende ved Vejle Å. Undersøgelser har vist, at årsagen til malakitgrønt i dambrugsfiskene mest sandsynligt er frigivelse af malakitgrønt fra slam i turbinesøerne i Randbøldal.

I 2016 var der i alt syv dambrug beliggende ved Vejle Å, men da et dambrug i mellemtiden er ophørt, er der aktuelt i alt seks dambrug. To dambrug ligger oven for Turbinesøerne. Som følge af beliggenheden er de to dambrug ikke berørt af forureningen. Blandt de øvrige fem dambrug, som lå neden for Turbinesøerne, blev tre dambrug i forbindelse med fund af malakitgrønt i 2016 påbudt omsætningsforbud. Der har ikke været grundlag for at forbyde de sidste to dambrug at sælge fisk.

Det kan oplyses, at det øverst beliggende dambrug i Vejle Å efter turbinesøerne fortsat er omfattet af omsætningsforbud. Ligesom omsætningsforbuddet på ét andet af de tre dambrug er ophævet i 2018, efter at dambrugeren har ændret vandindtaget til borevand. Det tredje dambrugs omsætningsrestriktioner blev ophævet i 2016, men blev indført igen i 2019 efter fund af malakitgrønt over grænseværdien i en overvågningsprøve. Omsætningsrestriktioner løftes alene på baggrund af tilfredsstillende prøveresultater.

Vilde fisk i Vejle Å kan ligesom dambrugsfiskene være forurenede med malakitgrønt fra sedimentet i åen. Danmarks Tekniske Universitet (DTU) har løbende risikovurderet det indhold af malakitgrønt, der er målt i sediment og fisk i åen. I den seneste vurdering konkluderer DTU, at risikoen ved indtag af ørred og ål med de målte koncentrationer er minimal. Fødevarestyrelsen har ikke nedlagt et forbud mod fiskeri i Vejle Å, men fraråder et ugentligt indtag af fisk fra området.”

Miljøstyrelsen har supplerende oplyst:

”Malakitgrønt er et farvestof, der har været anvendt til farvning af tekstiler og papir og som middel mod sygdomsangreb i akvakultur. Sidstnævnte anvendelse har været forbudt siden 1990, da stoffet mistænkes for at være kræftfremkaldende.

Miljøstyrelsen har i 2017-2018 været i dialog med Vejle Kommune om forureningen, som navnlig findes i et flere meter dybt lag slam på bunden af turbinesøerne, men som også er konstateret i vildfisk i Vejle Å og i fisk i flere dambrug nedstrøms turbinesøerne. Miljøstyrelsen udarbejdede udkast til kvalitetskriterier for malakitgrønt i vand, sediment og biota, som kommunen kunne lægge til grund ved vurdering af forureningens betydning for miljø og natur.

Vejle Kommune har for nylig foretaget en supplerende undersøgelse for mere præcist at kortlægge forureningens omfang. Miljøstyrelsen er i april 2019 blevet orienteret om resultaterne af denne undersøgelse, som der tillige har været opmærksomhed om i pressen. Der henvises til svar på spørgsmål nr. 163. Vejle Kommune, ved borgmesteren, har desuden ved en skriftlig henvendelse den 29. april 2019 opfordret Miljø- og Fødevarerministeriet til at undersøge mulighederne for at finde finansieringsmuligheder til oprensning af søerne tidligere end en indsats i vandområdeplanen for 2021-2027 giver mulighed for.

Miljøstyrelsen har tilkendegivet over for Vejle Kommune, at oplysninger om forureningen og dens betydning for området vil indgå i det samlede videngrundlag ved udarbejdelse af vandområdeplanen for planperioden 2021-2027.”

Lea Wermelin

/

Peter Østergaard Have